

Sammanträde med Forskningsplattformens Samordningsgrupp

Tid: 2017-11-10 kl. 13:30-15:30

Plats: 05-208

Närvarande: Lena Persson, vice rektor HKR, ordförande
Anneli Flink, MAR Kristianstad kommun
Pia Andersson, sektionschef HKR
Viveca Dettmark, senior advisor
Christina Wendel, ASIH FoU-nätverket
Kenneth Persson, verksamhetschef H-holms kommun
Malin Sundström, doktorand HKR
Gunilla Marcusson, MAS Östra Göinge kommun
Andriette Näslund, utvecklingsstrateg Osby kommun
Patrik Wilhelmsson, verksamhetschef WO Perstorps kommun
Kerstin Blomqvist, rep forskare HKR
Hannie Lundgren, Forskningschef Region Skåne
Annika Fröberg, vård o omsorgschef Bromölla kommun

Övriga: Anna-Karin Edberg, forskningschef HKR adjungerad
Therese Martinsson, forskningsassistent HKR
Albert Westergren, samverkanskoordinator

Ej närvarande: Serge Padoan, Forskningschef Skånevård KryH
Inger Andersson, MAS Bromölla kommun
Annika Kragh Ekstam, Skånevård KryH
Madelaine Agosti, sektionschef Hörby kommun
Helena Ståhl, förvaltningschef Osby kommun
Kerstin Mauritzsson, Region Skåne, KryH/ primärvård
Lena Hagerman, Arbete och välfärdsförvaltningen
Kristianstad kommun

Ordförande hälsar välkommen till mötet. Då nya medlemmar tillkommit i gruppen görs en allmän presentationsrunda.

1. Dagordning och föregående mötesanteckningar

Dagordningen godkänns med tillägg under punkten övrig: ersättare av ordförande 2018 samt hur sprider vi forskningsresultaten ut i verksamheterna. Förtydligande av föregående mötesanteckningar är att Lena Jeppson, hälsostrateg, var inbjuden till vårmötet med styrgruppen för FoU-nätverken.

2. Återrapportering FoU-nätverken

Elin Fahlström är nu sammankallande och vid senaste tjänstemannaberedningen presenterade hon FoU-nätverken. Det mötet hade dock många punkter på agendan och allt hann inte diskuteras, men frågan om hur FoU-nätverken ska organiseras i förhållande till HSA och fastställda samverkansorgan ställdes. Det är klart att någon form av styrgrupp behövs. Eventuellt skulle den strategiska eller operativa tjänstemannaberedningen kunna ha den funktionen. Det fanns även ett förslag om att Forskningsplattformen skulle kunna ha en styrgruppsfunktion.

I övrigt framkom under samordningsgruppens möte att det finns en hel del material i FoU-nätverken som studenter kan vara intresserade av. Albert pratar med arkivarien om diarieföring för att lättare kunna söka bland materialet.

3. Rapport från verksamheten, Anna-Karin

De nya avtalen med kommuner är färdigställda och utskickade till kommunerna för underskrift. Avtalen förtydligar att Hörby kommun har tillkommit i samarbetet samt klargör att kostnaden från och med 2018 är 3 kr per invånare/år.

Anna-Karin har under hösten färdigställt forskarutbildningsansökan som i sin helhet är på ca 600 sidor. I ansökan byggs strukturen för själva forskningsutbildningen upp efter Forskningsplattformens modell, som är väl fungerande i sin samverkan med omgivande verksamheter. Under våren 2018 kan det bli aktuellt med platsbesök på Högskolan och Forskningsplattformen. Eventuellt kan UKÄ även vilja träffa någon från verksamheterna, men i så fall kontaktar Anna-Karin de som blir berörda. Besked om ansökan kommer senast den 15 juni 2018. Examensrätten i en ev. forskarutbildning blir hälsovetenskap med inriktning omvårdnad.

Med hänsyn till nya ledamöter i gruppen beskriver Anna-Karin processen för bedömningar av nya projekt på Forskningsplattformen. När ett nytt förslag till projekt kommer in, antingen från verksamheter eller från forskare, skickas det ut till deltagarna i Samordningsgruppen

via mail. Ledamöternas uppgift är att säkerställa att projektet är relevant för just deras verksamhet. Det är majoritetsbeslut som gäller och om projektet går vidare, granskas sen den vetenskapliga kvaliteten i det Vetenskapliga rådet.

Projektet "Cultural diversity in multiprofessional health care teams: Processes and consequences" är nu vetenskapligt granskat och blev vid senaste mötet med Vetenskapliga rådet godkänt som ett plattformsprojekt och fick forskningstid beviljat för 2018. Forskarna från HKR samarbetar i projektet bland annat med CSK/Serge Padoan och Bromölla kommun.

På tisdag ska två andra projekt granskas av det Vetenskapliga rådet. Ett projekt som handlar om meningsfull bedömning av vårdbehov inom palliativ vård – IPOS. Den andra handlar om kost och diabetes och bordlades på förra mötet på grund av jäv i gruppen, men har nu granskats externt och kommer att återupptas.

I förmiddags hade vi ett inspirerande seminarium om genus med professor Jens Rydström från Lunds universitet. Förhoppningsvis finns möjlighet att samarbete och/eller fler seminarium. En film har spelats in och läggs inom kort ut på vår YouTube kanal.

4. Konferens

Det är ca 60 deltagare anmälda till konferensen. Igår på mötet inför konferensen diskuterades om det varit tillräckligt tydligt att det krävs anmälan för att delta. Då över 200 "fri-biljetter" har delats ut finns risk att fler dyker upp. Alla är givetvis välkomna, men det finns mat endast till de som är anmälda. Anneli Flink uppgav att konferensen tyvärr krockar med en chefsdag inom Kristianstad kommun, vilket medför att få därifrån har möjlighet att delta.

Mingelkvällen 15 november har god uppslutning med ett 25-tal specialinbjudna deltagare. Men det finns fortfarande möjlighet att göra sen anmälan då vi fått något återbud.

5. Budget 2018

Till 2020 strävar vi efter att ha balans i ekonomin. Därför satsar vi nästa år på att anställa fler doktorander. Som tidigare nämnts kommer tre lic tjänster snart att lysas ut. Se bilaga 1 för budget.

6. Presentation doktorander Existentiell ensamhet – Malin Sundström, Marina Sjöberg & Helena Larsson.

På grund av sjukdom deltog inte Marina Sjöberg, men det två andra doktoranderna presenterade projektet och sina olika forskningsinriktningar. Se bilaga 2.

7. Övrigt

Ny ordförande från 2018. Då nuvarande ordförande Lena Persson går i pension under 2018 behövs en ny ordförande väljas. I beslutet för forskningsplattformarna vid HKR står att ordförande ska väljas inom gruppen. Anna-Karin Edberg som kommer att efterträda Lena Persson som vice rektor föreslås som alternativ.

***Anna-Karin Edberg lämnar rummet ***

Efter en kort diskussion beslutas att Anna-Karin Edberg, som är väl förtrogen med plattformen, väljs till ordförande med start vid årsskiftet 2017/2018.

***Anna-Karin Edberg kallas åter till rummet ***

Hur sprider vi forskningsresultaten ut i verksamheterna? Hur gör vi för att öka känslan av delaktighet? Många artiklar som skrivs publiceras på engelska vilket kan göra det svårare att få ut resultaten, då många inte är så bekväma med att läsa vetenskaplig litteratur på engelska. De avhandlingar som skrivs på svenska är omfångsrika och få har den tiden det krävs för att läsa en hel avhandling. Förslag är i stället att när en artikel från ett plattformsprojekt är publicerad, ska en populärvetenskaplig sammanfattning på en A4-sida skrivas. Den kan sedan distribueras ut till de olika verksamheterna. Det uppdras åt Therese att ta fram en sådan mall. Ett annat förslag är att doktoranderna efter varje slutfört delarbete spelar in en kort film om de viktigaste resultaten. Filmen skulle kunna visas på APT etc. Tankar om att försöka uppmärksamma de vetenskapliga fynden genom radio och TV diskuterades. Som förslag nämns Kunskapskanalen och kulturradion såsom Filosofiska rummet (filosofiskarummet@sverigesradio.se).

Mötestider för våren 2018 fastställs till 2018-03-02 och 2018-05-25.

Fast punkt: Projektidéer från verksamheten.

Mötet avslutas

Nästa möte:

Fredagen den 2 mars 2018 kl. 13:30-15:30

Antecknat av Therese Martinsson

Forskningsplattformen

Hälsa i samverkan

	Budget 2018	Budget 2017
IB	5 075 397	4 485 782
Region Skåne	3 250 000	3 250 000
Kommuner	594 000	343 000
HKR	3 250 000	3 250 000
Totala intäkter	7 094 000	6 843 000
Gemensamma driftskostnader (ink. avskrivningar)	125 000	200 000
Administration (lön inkl. soc avgifter)		
Forskningschef (45%), forskningsassistent (100%)	1 126 000	960 600
Projektledare Preventiva hembesök (10%)	135 000	110 000
Rådgivare hälsoekonomi (5%)	48 525	46 000
Delsumma	1 309 525	1 116 600
Forskningskostnader (lön inkl soc avgifter)		
FO-tid att leda projekt och handleda doktorander	1 443 043	1 331 628
Omkostnader forskare	20 000	20 000
Personal från verksamhet	220 000	302 560
Post doc	216 500	-
Doktorander	2 654 181	1 785 620
Omkostnader doktorander	200 049	62 100
Stöd av adjunkter	176 625	58 875
Vetenskapliga rådet, stöd av uppsatser etc.	190 398	245 352
Preventiva hembesök	50 000	50 000
Delsumma	5 170 795	3 856 135
Hyra, telefoni	1 249 271	936 795
Ledning	325 897	244 382
Ekonomi- och personaladministration	162 948	122 190
Infrastruktur och service	380 212	285 111
Bibliotek	271 581	203 651
Delsumma	2 389 908	1 792 129
Summa kostnader	8 995 228	6 964 864

UB 3 174 168 4 363 918

Existentiell ensamhet – en utmaning inom vården till sköra äldre personer

Projektansvariga

Anna-Karin Edberg, professor, HKR
Ingrid Bolmsjö, professor, MaH

Forskare

Birgit Rasmusson, professor, LU
Ingalill Rahm Hallberg, professor, LU
Kerstin Blomqvist, bitr. professor, HKR
Margareta Rängård, lektor, MaH
Ingela Beck, lektor, HKR

Doktorander, HKR/MaH

Marina Sjöberg
Helena Larsson
Malin Sundström

Existentiell ensamhet

Komplext fenomen

Tillhör människans
livsvillkor

En upplevelse

Ett lidande

En process av
inre växt

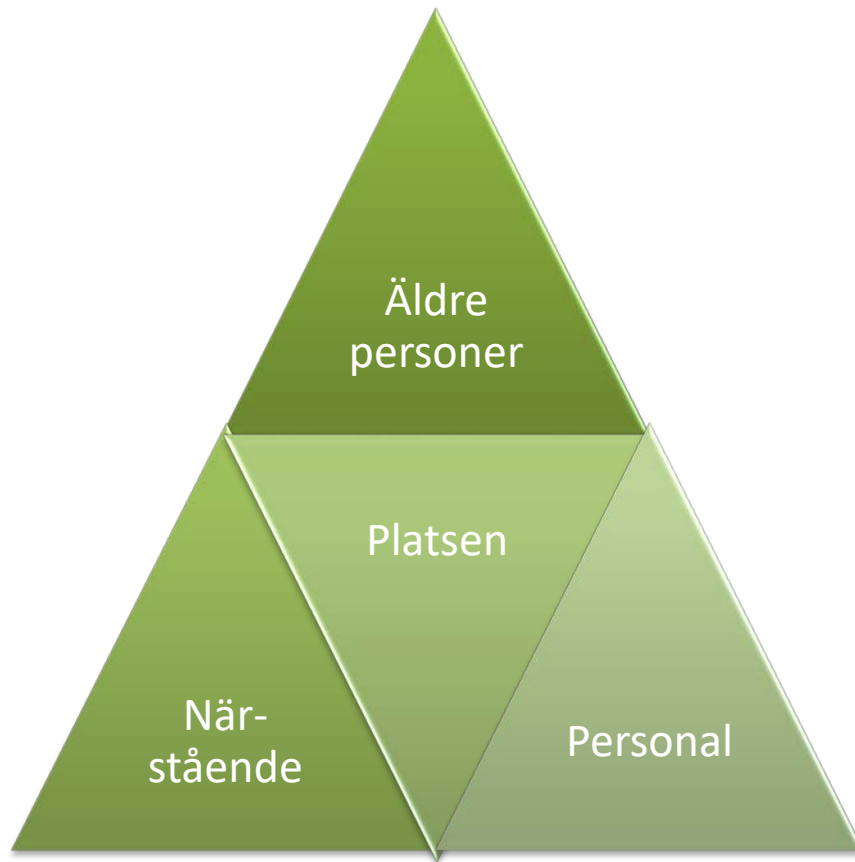
Existentiell ensamhet – en utmaning inom vården till sköra äldre personer

- >75 år
- I behov av varaktig vård och omsorg

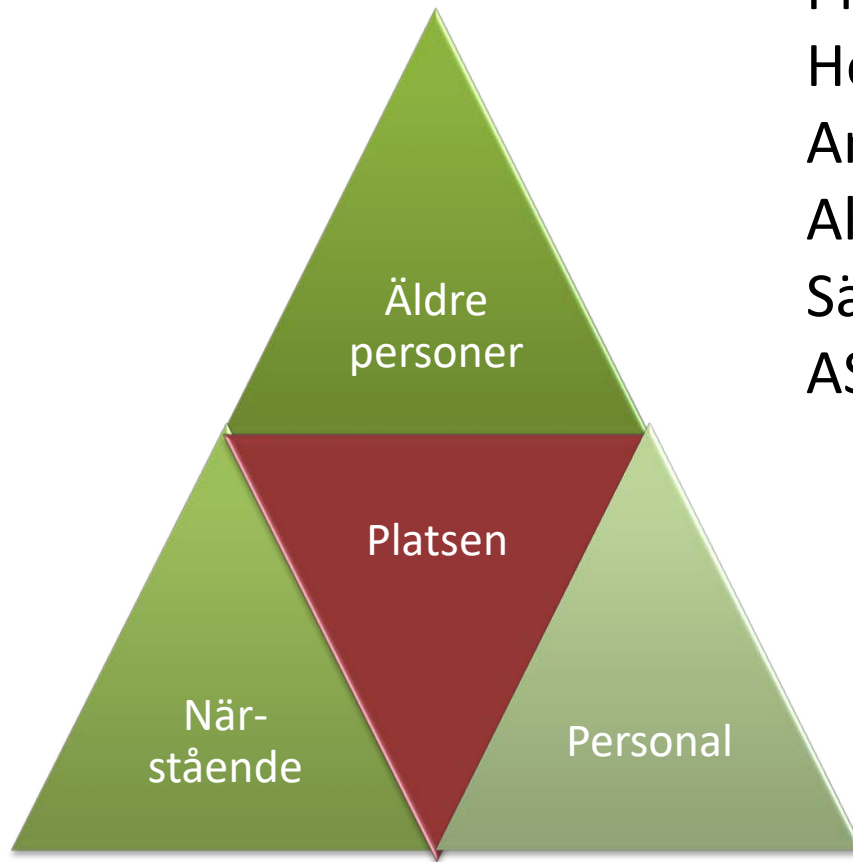
Existentiell ensamhet

Lone

Existentiell ensamhet

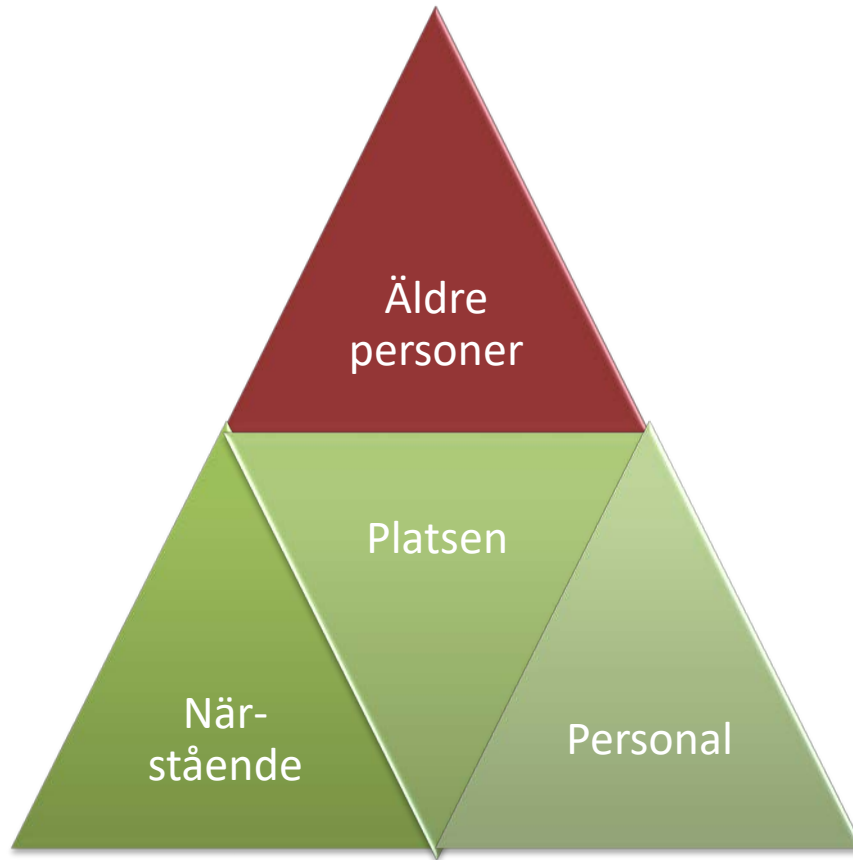

Primärvård/äldremottagning
Hemvård
Ambulans
Akutsjukvård/sjukhus
Särskilt boende
ASIH/Hospice

LonE

Existentiell ensamhet hos sköra äldre personer

Studie I

- 23 individuella intervjuer
- 76-101 år
- 11 kvinnor, 12 män
- 15 ord bo, 8 SäBo

Studie II

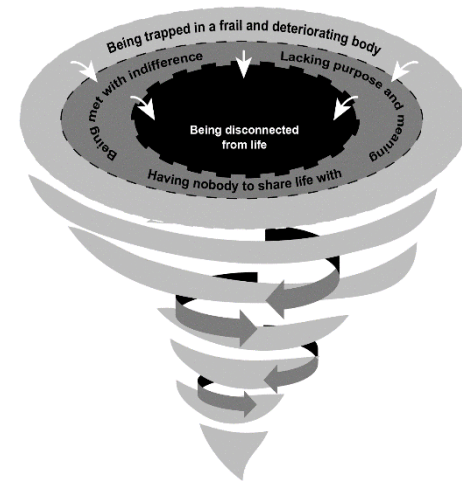
- 22 individuella intervjuer
- 76-101 år
- 10 kvinnor, 12 män
- 15 ord bo, 7 SäBo

Äldre personers upplevelse av existentiell ensamhet

- Att vara fångad i en skör kropp
- Att mötas av likgiltighet
- Att inte ha någon att dela livet med
- Att sakna mål och mening

Att vara avskild från livet

Lone

"En natt väntade jag i en och en halv timme, dom kom inte...och när dom väl kom var det ju för sent. Toalettbesöken är det värsta...Dom sa men vi kommer sen, vi kommer senare, och sedan kommer de inte... och då känner man sig värdelös... Att henne kan vi göra vad vi vill med, för hon kan ju ändå inte gå"

Lone

Hur och när lindras upplevelsen av existentiell ensamhet?

I mötet med andra – när man blir bekräftad och sedd

- När man är i fokus för andras omtanke
- När man känner närhet från andra människor
- När man har ett meningsfullt utbyte med andra människor

Lone

Hur och när lindras upplevelsen av existentiell ensamhet?

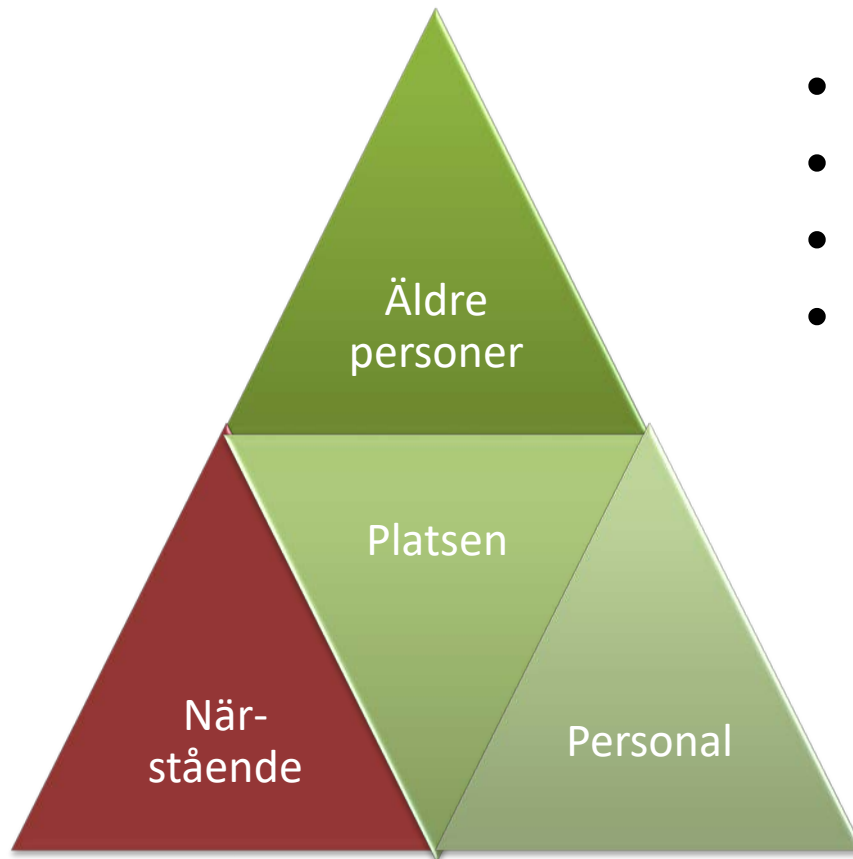
När man själv kan sätta negativa tankar och känslor "inom parentes"

- Att försöka anpassa sig till situationen
- Att kunna se tillbaka på sitt liv
- Att söka kontakt med den spirituella/andliga världen
- Att kunna dra sig tillbaka och vara själv

Lone

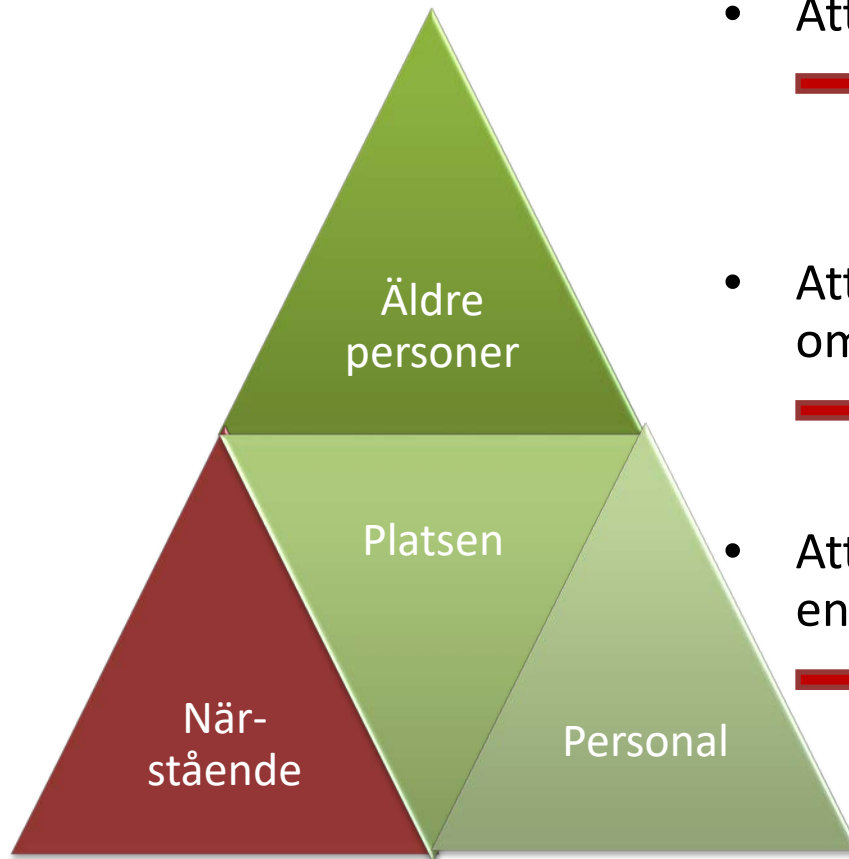

Närståendes perspektiv

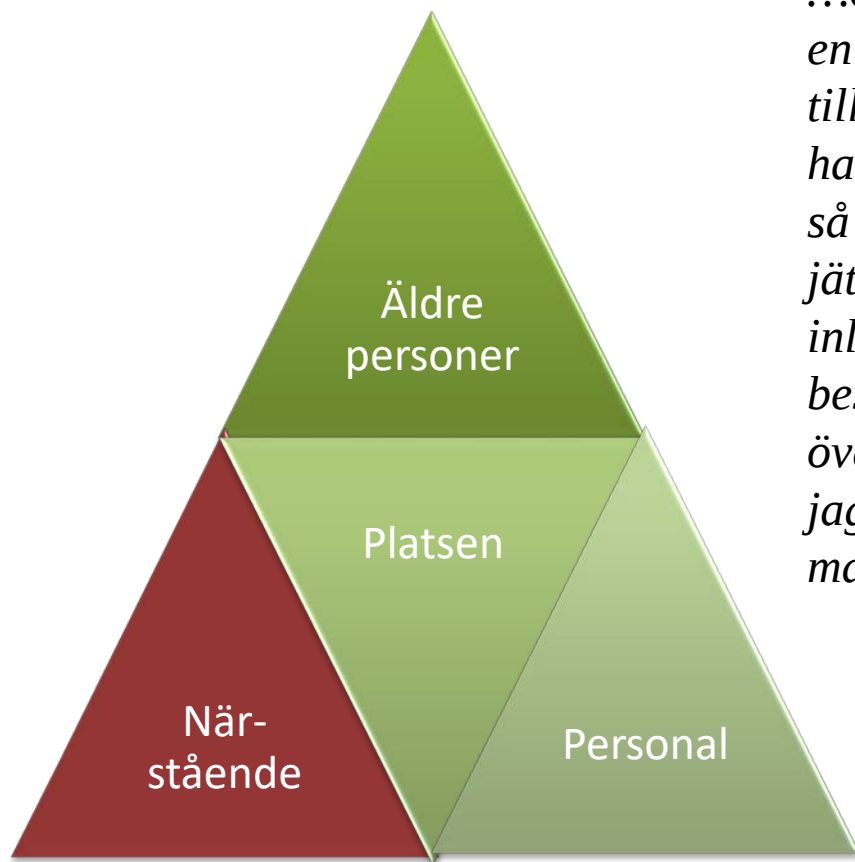
- 19 individuella intervjuer
- 6 män, 13 kvinnor
- 49-86 år
- ffa barn, men även make/maka, vänner

Närstående tolkar existentiell ensamhet hos äldre som:

- Att vara begränsad i kropp och rum
➔ ökat beroende och begränsad frihet att göra olika val
- Att vara i en process av att släppa taget om vänner, platser, minnessaker
➔ livet blir tomt
- Att vara avskärmad (gemenskap avtar, ensamheten ökar)
➔ meningslöshet

Lone

...och han älskar sin permobil, det har ju varit en frihetskänsla, för då har han kört ut och ner till hamnen och så har han köpt en glass och så har han kollat runt lite och sen han inte kan det så märker man ju också att det tycker han är jättejobbigt...//....frihetskänslan, titta, få inlevelser och upplevelserna, ja, man bestämmer själv, man har lite kontroll kanske över vad man....man bestämmer själv, nu vill jag åka ut och så gör man det, liksom inte att man är beroende av någon annan..//

Larsson, Rängård & Bolmsjö. (2017)
BMC Geriatrics

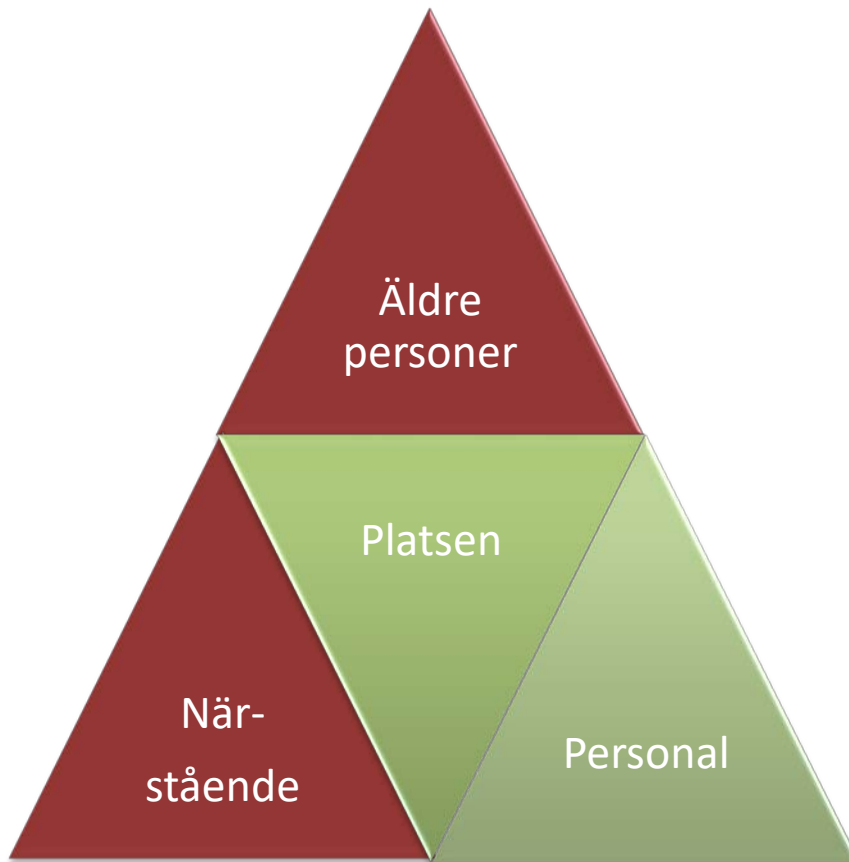

Delstudie II

- 23 individuella intervjuer
- 76-101 år
- 11 kvinnor, 12 män
- 15 ord bo, 8 SäBo

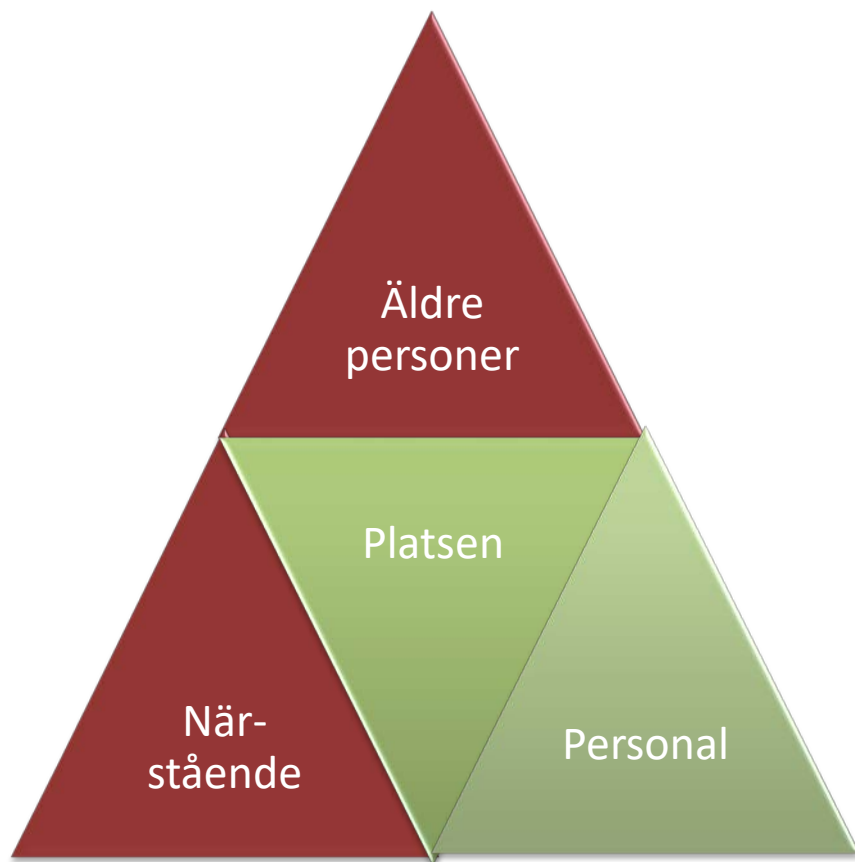
Kontraster i upplevelser och uppfattningar

- 19 individuella intervjuer
- 6 män, 13 kvinnor
- 49-86 år
- ffa barn, men även make/maka, vänner

Kontrasterna vi ser är:

"Varandet" i väntan
i kontrast till
"görandet" i ett pågående liv

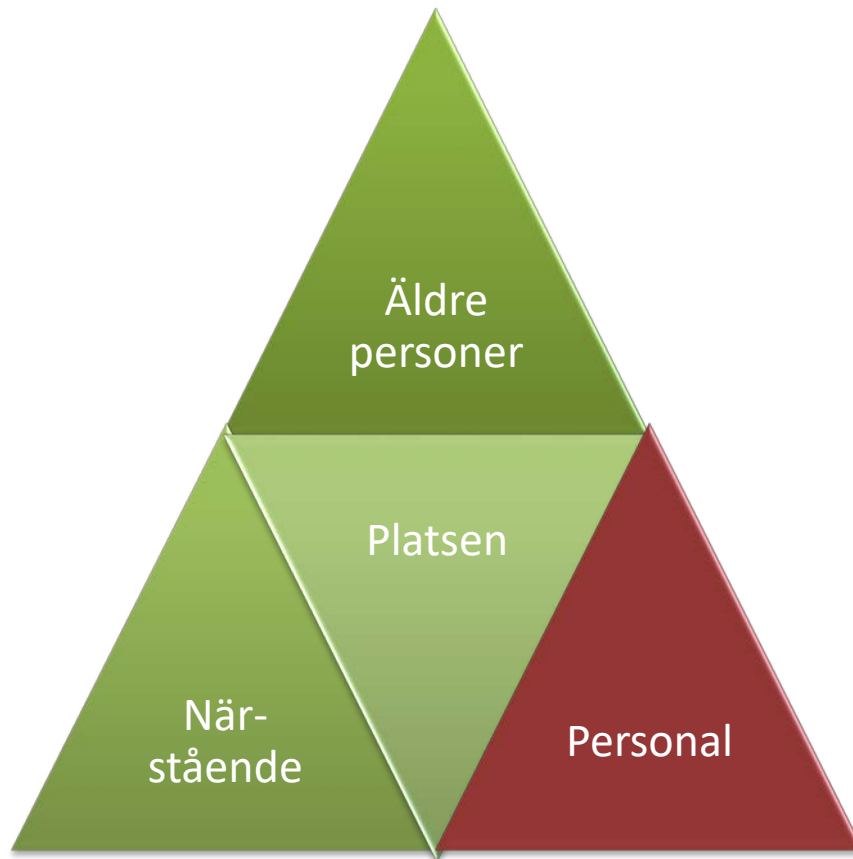
Längtan efter att dela på djupet
i kontrast till
att befinna sig i sociala sammanhang

Ett självständigt liv
i kontrast till
att vara beroende och utan
valmöjlighet

Lone

Personalens perspektiv

11 fokusgrupper, 61 personer

Sjuksköterska	25
Usk/vbtr	22
Läkare	5
Kurator	3
Sjukgymnast	3
Arbetsterapeut	2
Biståndshandläggare	1

Lone

Syftet var att utforska personalens erfarenheter av möten med äldre personer som de uppfattar uppleva existentiell ensamhet

Hinder i mötet

- Den äldre personens kroppsliga begränsningar
- Den äldres krav och behov är svåra att uppfylla
- Den äldres personliga sfär är svår att nå igenom
- Oförmåga eller rädsla att möta och samtala om existentiella frågor

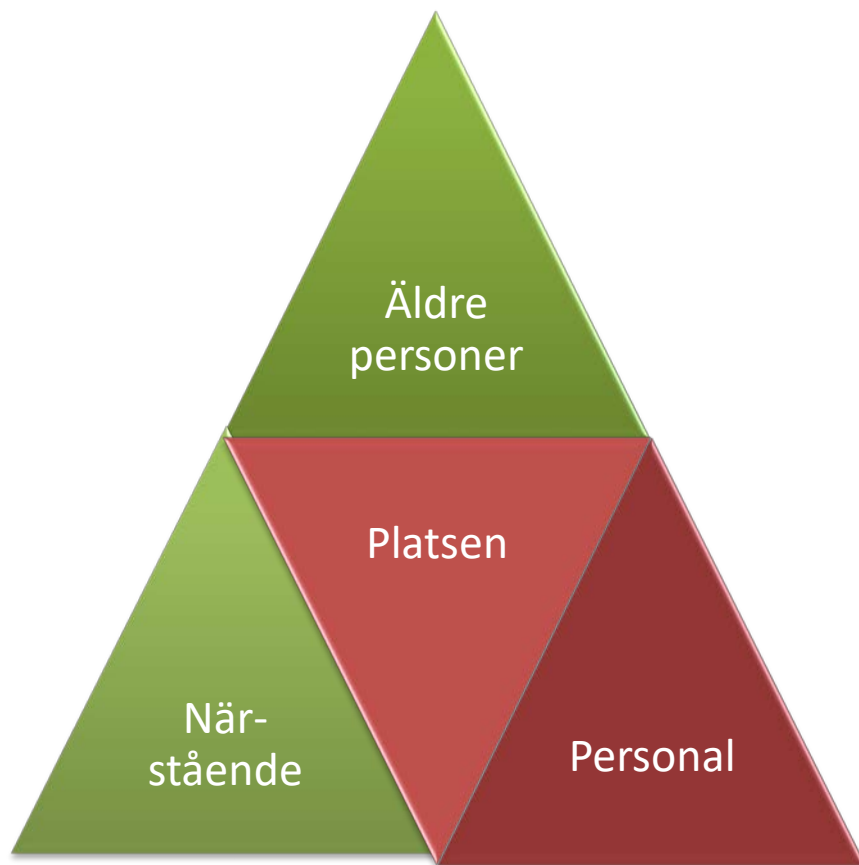
Att möta äldre personer med existentiell ensamhet uppfattas vara både svårt, utmanande och meningsfullt

Att vara empatisk, modig, nyfiken är betydelsefulla egenskaper i mötet

Att lyssna, kunna reflektera samt sätta sig in i den andres situation är viktigt

Sundström, Edberg, Rämgård & Blomqvist, inskickad för publicering

Platsen och vårdkontexten

10 fokusgrupper

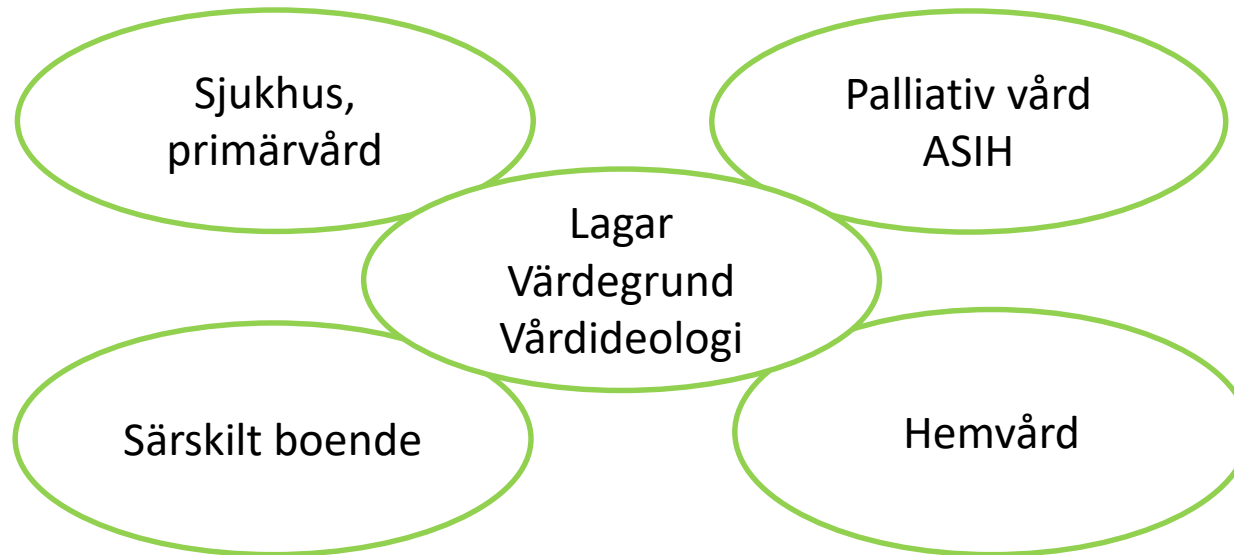
Sjukhus	2
Primärvård	1
Palliativ vård	3
Hemvård	2
Särskilt boende	2

Delstudie II

Lone

Syfte är att beskriva förutsättningar och begränsningar för att möta äldre personers existentiella ensamhet i olika vårdkontexter

Fokusgrupper (n=10) med vårdpersonal
Dokument

Sammanfattningsvis...

- Det finns behov av att öka medvetenheten om existentiell ensamhet
- Att balansera ett ökande fokus på aktiviteter inom vård och omsorg till äldre personer
- Att upplevelsen av existentiell ensamhet inte behöver bli mindre för att man har människor omkring sig, utan till och med kan förstärkas
- Att det mellanmännsliga mötet har oerhört stor betydelse – tid att *vara* i mötet är grundläggande och nödvändigt

Stort tack till våra finansiärer

Vårdalstiftelsen

Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan, Högskolan Kristianstad

Crafoordska stiftelsen

Greta och Johan Kocks stiftelse

Gyllenstiernska Krapperups stiftelsen

